

**OPENING CEREMONY / INVITED SPEAKERS
25 May 2014 SUNDAY 16.30-17.30**

AZTEKLERDEN GÜNÜMÜZE ÇİKOLATANIN SAĞLIKTAKİ ÖNEMİ

Afife Mat¹

¹Prof., Istanbul University, Faculty of Pharmacy, Dept. of the History of Pharmacy, Istanbul, affemat@gmail.com

Aztek mitolojisinde kakao ağacı Meksika cennetinin en güzel süsüydü. Yüksek ağaçların gölgesinde yetişen bu ağacın meyveleri tanrıların yemeği olarak kabul ediliyordu. Kristof Kolomb yeni dünyaya ayak bastığında Aztek İmparatorluğu bir çikolata tutkunu olan II. Moctezuma tarafından yönetiliyordu. Kolomb ve ekibi yerliler tarafından kumaşlar, çeşitli kıymetli eşyalar ve kakao çekirdekleri hediye edilerek karşılanırlar. Kakao tohumlarını kavurup ezerek ve içine çeşitli baharatlar katarak hazırladıkları ve çikolata adını verdikleri içecek başlangıçta Avrupalıların damak tadına uymaz. Bu karışımı insanlar için bir içecekten çok domuz yemine benzettirler. Zamanla alışır, içine şeker ve çeşitli aromalar katarak kendi zevklerine uygun hale getirirler. 17. yüzyıl başlarında çikolata İspanya'da günlük hayatın bir tutkusu olma başlar ve kısa sürede tüm Avrupa'yı fetheder.

Eski Meksika geleneklerine göre çikolata sadece bir içecek olarak değil tonik özellikleriyle de günlük yaşamda önemli bir rol oynuyordu. Aztek kodekslerinde çikolatanın çeşitli hastalıkların tedavisinde kullanıldığı kayıtlıydı. 17. yüzyılda Avrupalı hekimler de çikolatayı tedavi amacıyla kullanmaya başladılar. 18. yüzyıl başında bir Fransız eczacı çikolata ile tadı daha güzel, alımı daha kolay ilaç şekilleri yapılabileceği fikrini ortaya attı. Böylece 19. yüzyılda kodekslere giren tıbbi çikolatalar ortaya çıktı. Artık her hastalığa karşı bir çikolata vardı. Günümüzde ise çikolatanın kimyasal bileşimi ve içerdiği bileşiklerin sağlık için faydaları bilimsel olarak ortaya konmuş durumdadır. Zengin flavonoit içeriği nedeniyle antioksidan etkileri olduğu klinik deneyler ile doğrulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi çikolatalar, kakao tohumu, Aztek tıbbi

FROM THE AZTECS TO THE PRESENT: THE MEDICINAL IMPORTANCE OF CHOCOLATE

According to Aztec mythology the cacao tree was the crown jewel of the Mexican paradise. The cacao bean, which grows on small trees in the shadows of tropical forests, was regarded as the food of the gods. When Columbus and his men set foot on the new world, the Aztec empire was ruled by Moctezuma II who was a chocolate aficionado. The locals welcomed Columbus and his men with gifts of cloth, valuable artifacts, and cacao beans. The Aztecs prepared a drink from ground roasted cacao beans and spices called "chocolate" ("chocolātl" in the Aztec language) which at first did not appeal to the European palate. Europeans likened this drink to pig feed and regarded it as not fit for human consumption. They did, however, over time get used to it and made it more palatable by adding sugar and spices. By early 17th century most Spaniards had a penchant for chocolate and this obsession rapidly spread to the rest of Europe.

In Mexican tradition chocolate was not only a beverage but also played an important role as a tonic. Aztec codices record the use of chocolate in the treatment of a variety of diseases. Physicians in 17th century-Europe also started using chocolate for therapeutic purposes. Early in the 18th century a French pharmacist proposed that chocolate could make certain medications more palatable. Thus medicinal chocolates were prepared which were recorded in the codices of 19th century Europe. There was now a chocolate for every disease. Today the chemical composition of chocolate and the health benefits of some of its components have been scientifically demonstrated. For instance, clinical studies show that chocolate has antioxidant properties due to its high flavonoid content.

Keywords: Medicinal chocolates, cacao beans, Aztec medicine